No. 1281 Zaterdag 18 Juli 1908. 25ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa ingarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 17 Juli.

Daags vóór de Interpellatie.

Met dankbaarheid erkennen wij, dat de Nederlandsche Pers zeer veel aandacht schonk aan onze verwikkelingen met Venezuela. Er kan tegenwoordig geen post binnen komen, of wij vinden tal van berichten over Curaçao en Venezuela. Het Nederlandsche Volk weet nu zeer goed, wat er in onze Kolonie omgaat en is, zoo niet van alles, dan toch van het voornaamste op de hoogte.

Ons hoofdartikel, „Onze Haven Geblokkeerd" werd door zeer veel Bladen in Nederland over genomen. Juist in die dagen, het was 25 of 26 Juni, meldde een Reutertelegram, dat het binnenkort zou komen tot een breuk tusschen Venezuela en Nederland. Zulk een draadbericht, in andere omstandigheden en tijden als sensatiewekkend beschouwd, werd thans gretig geloofd, omdat men een breuk tusschen Venezuela en Nederland zeer goed mogelijk achtte na alles wat men uit de Curaçaosche Bladen had vernomen.

De toon der Nederlansche Pers is zelfs zoo krachtig, dat wij hier die verschillende uitlatingen niet durven afdrukken, uit vrees onze naburen daar door nog meer te verbitteren.

Voor ons echter is het schrijven in dergelijken toon een voldingend bewijs, dat de Nederlandsche Pers volkomen onzen toestand begreep en zoo krachtig mogelijk ons wilde helpen.

De Tijd kondigde ons hoofdartikel aan onder het opschrift: NOODKREET UIT CURAÇAO"

Daags daarna schreef dit Blad: Ten einde dit (den vrede) te verwezelijken, doet president Castro van Venezuela waarlijk niet de minste moeite. Het schijnt inderdaad dat deze man evenals Marnix van Sint Aldegonde „geenes dinghs eer moede schijnt te worden dan der ruste." Hij leeft in voortdurende vijandschap met heel de wereld. Thans is het niet enkel Nederland, bepaaldelijk het Nederlandsch West-Indische koloniaal gebied, hetwelk het met hem te kwaad heeft, doch ook de groote republiek der Ver. Staten staat met den president en zijn land op zóó gespannen voet, dat de Amerikaansche gezant te Caracas teruggeroepen en de behartiging der Noord-Amerikaansche belangen aan de legatie van Brazilië toevertrouwd is. Het einde van het liedje zal natuurlijk zijn, dat Castro moet bijdraaien. Het bericht eener in Columbia gesmeede samenzwering tegen zijn regeering en zijn persoon — een bericht dat telkens gelanceerd wordt, wanneer Castro met de buitenwereld in onmin verkeert, verdient slechts onder groote reserve te worden aanvaard"

De Maasbode is van meening, dat „Als men zich over iets zou moeten verwonderen dan zou 't veeleer wezen over de onzerzijds betoonde lankmoedigheid, dan over het feit, dat nu vermoedelijk de Nederlandsche regeering zal toonen, dat we toch nog wel iets waard zijn ter zee, al leven we niet meer in den tijd der De Ruyters en der Trompen."

De Residentiebode beaamt wat wij schreven: In elk geval, lang talmen kan hier den schijn aannemen van gebrek aan kracht, zegt de Amigoe terecht. En behalve de eer van onze vlag is er de welvaart onzer kolonie mee gemoeid, wier eenige tak van handel en nijverheid, welke nog bloeide, bijna geheel is afgesneden."

Het Centrum roept luide: BESCHERMING GEVRAAGD!

Het Huisgezin schrijft:

Gisteren hebben we de klacht, of liever de aanklacht van de *Amigoe di Curaçao* tegen den president van Venezuela opgenomen.

Thans komt een Reutertelegram uit New-York, een breuk tusschen Nederland en Venezuela als aanstaande voorstellen.

Het ware misschien goed, dat het zoo ver kwam en dat we eindelijk eens konden afrekenen..................

Er is vroeger in de kolonie wel eens geklaagd, dat Nederland president Castro niet aandurfde. Laat men er ditmaal eens flink aan gaan staan. In Europa en Amerika,...........zou men dat met voldoening zien.

Wellicht vindt een der Kamerleden in het artikel van de *Amigoe* en het Reutertelegram aanleiding, morgenmiddag aan den minister van Koloniën een vraag te stellen en zoo dezen bewindsman gelegenheid te geven, een woord te spreken, dat aan de kolonie zoowel als aan het moederland bewijst, dat de regeering waakzaam en werkzaam is en de belangen van Curaçao zoowel als het prestige van Nederland wenscht te waarborgen en hoog te houden.

De Gelderlander zegt:

Een telegram uit Washington meldde gisteren, dat een breuk tusschen Nederland en Venezuela waarschijnlijk wordt geacht. Castro ligt weer met alle gezanten overhoop en treedt tegenover Nederland bijzonder brutaal op.

Het is inderdaad te hopen, dat onze regeering zich niet door allerlei diplomatieke motieven zal laten bewegen......Castro vrij spel te laten. Er is van Nederlandsche zijde reeds te lang geduld geoefend......

De blokkade van eenige Venezolaansche havens, mits goed volgehouden, zou den man waarschijnlijk wel tot reden brengen. Onze vloot is daartoe best in staat; en het is niet in te zien, waarom we haar niet spoedig zouden aanwenden.

Wat...... Castro is, toont een bericht in de Parijsche „Matin" aan, wiens correspondent hij bij zich ontboden had om hem het volgende te verklaren:

„Venezuela is op een slechten voet met bijna alle mogendheden. Dat is mijn werk en ik ben er trotsch op.

„Bolivar, de bevrijder, heeft door zijn militair genie de Spaansche onderdrukkers verjaagd. Ik wil grooter werk volbrengen dan hij. Ik bestrijd een vijand, die talrijker en beter gewapend is, namelijk de zakenmannen, de cosmopolitische maatschappijen, die beslag leggen op onze gronden, onze mijnen, onzen handel. In Venezuela, Bolivia, Columbia en Ecuador is bijna het geheele economische leven in handen van de vreemdelingen. Daardoor wordt onze onafhankelijkheid bedreigd.

„Er is een nauw verband tusschen politiek en staathuishoudkunde. Ik tart de Fransche regeering te bewijzen, dat de Fransche kabelmaatschappijen en de Fransche zaakgelastigde niet de hand hadden in de jongste onlusten. Omdat gij eenige duizenden onderdanen en kapitalen in Venezuela hebt, verbeeldt gij u er den baas te kunnen spelen en er onrust te mogen wekken?

„Maar ik ben niet bang voor Europa. Laat alle mogendheden te zamen tegen ons opkomen; zoolang als ik leef zal Venezuela onoverwinnelijk zijn."

Met die woorden werd de „interviewer" die eigenlijk niets had gedaan dan een onafgebroken redevoering aanhooren, naar huis gezonden.

Het behoeft wel geen betoog, dat al deze verwijten tegen de Europeesche mogendheden, gesteld al, dat ze juist waren, op Nederland nooit kunnen worden toegepast. Het Nederlandsche kapitaal heeft, voorzoover we weten, nooit getracht concessies in Venezuela in handen te krijgen, al zou dit toch werkelijk geen misdaad zijn. Integendeel, Castro doet alles om het bestaan onzer onderdanen in de Antillen onmogelijk te maken en ons economisch te benadeelen in ons eigen gebied.

Tegenover iemand als Castro is, nadat alle redelijke pogingen zijn aangewend om hem tot andere gedachten te brengen, nog slechts één argument van waarde.

Laten we dit argument, den big stick van Roosevelt, niet verzuimen aan te wenden!"

Ten besluit vertalen we nog een klein stukje uit *La America Española* van Madrid. Het stuk verscheen reeds 15 Mei ll., maar werd hier 8 Juli door het *Diario del Comercio* overgenomen.

Wekken de Hollandsche Bladen, welke wij aanhaalden de hoop, dat men ook in Nederland zal verlangen: Curaçao worde spoedig, krachtig en afdoende geholpen, *La América Española* vermeerdert onze vrees, dat langs diplomatieken weg alleen zeer weinig resultaten zullen te verkrijgen zijn. Het blad schrijft onder andere:

„Venezuela heeft gelijk, als het weigert geschillen vallende onder het gebied van eigen rechtbanken te onderwerpen aan den Haag, tot dusverre noodlottig voor de Republieken van Amerika, daar zijn rechters het Europeesch beginsel, de wettigheid van het veroveringsrecht erkent en bijgevolg niet erkent het recht van den zwakke, en van gelijkheid voor de wet van alle volken.

Een europeesch rechter beschouwt een eisch van de Vereenigde Staten tegen Venezuela niet op dezelfde wijze, als hij een eisch van Venezuela tegen de Vereenigde Staten zou beschouwen. De geschiedenis van het scheidsgerecht [illegible] gen......

De Vereenigde Staten vertegenwoordigen in dit geval, behalve het recht, dat hun ter zijde staat, ook de macht.

Venezuela vertegenwoordigt bij deze gelegenheid het protest der zwakke volken tegen het opdringen der sterkere; en de zaak, welke Venezuela verdedigt, is die van het recht en de souvereiniteit van al de zwakkere."

Wanneer deze leer VAN DRAGO werkelijk de gevoelens beheerschen van President CASTRO, die daarin een tegenwicht ziet tegen de Monroe-leer, dan mogen wij een minnelijke schikking langs diplomatieken weg niet voor heel waarschijnlijk houden. Ook zal het al zeer moeilijk vallen tot eenige schikking te komen met iemand, die voorop stelt, dat hij gelijk moet hebben en het hof van arbitrage niet vertrouwt, omdat kleinere Staten daar wel eens in het ongelijk werden gesteld — omdat zij ongelijk hadden.

Toch zal er een einde moeten worden gemaakt aan het willekeurig optreden van Grl. CASTRO.

Men zal wel genoodzaakt worden met wat harder treffende argumenten te mikken, als het blijkt dat de President ongevoelig is voor redelijkheid en elk buitenlandsch scheidsgerecht reeds van te voren afwijst.

Tot dit laatste besluit moet de Diplomatie nu toch wel langzamerhand gekomen zijn

De onderhandelingen duren reeds zoo lang en nog zien wij maar geen resultaten.

Dat men nu niet langer wikke en wege, maar handele en krachtdadig optrede. Curaçao kan niet lang meer wachten.

Curaçao en Venezuela.

Men moet tot ongeveer 40 jaren teruggaan om in het verslag der Kolonie Curaçao te lezen: „De verstandhouding met de besturen der omliggende republieken en vreemde Koloniën liet niets te wenschen over." Wel klaagde de handel van Curaçao ook vóór dien tijd meermalen over de belemmeringen, die hij ondervond van de nagenoeg voortdurende onlusten in de Zuid-Amerikaansche republieken, doch politieke moeilijkheden bleven tot 1868 vrij wel uit. In dat jaar deden zich tijdens den burgeroorlog in Venezuela „van de zijde dier republiek eenige quaestiën van internationaal recht" voor, maar de Gouverneur van Curaçao verklaarde in zijne rede, waarmede hij in 1869 de Koloniale Staten opende, dat het Kabinet te Caracas „schijnt te hebben berust" in de van Nederlandsche zijde gegeven verklaring der toenmaals aangenomen gedragslijn.

Reeds in Juli 1869 kwam de Curaçaosche handel opnieuw in moeilijkheden, toen de Staat Zulia, waarin de belangrijke haven van Maracaibo is gelegen, zich van de Vereenigde Staten van Venezuela afscheidde en deze laatsten die haven blokkeerden. Eenerzijds verlangde men van ons Bestuur te Curaçao, dat de blokkade zou worden geëerbiedigd; anderzijds wenschte men het tegendeel, omdat Zulia zich onafhankelijk beschouwde en de schepen van Curaçao gaarne vrij van alle moeilijkheden zou zien binnenkomen.

Te gelijkertijd roerde zich de in onze Kolonie uitgeweken Venezolaansche onderdanen duchtig tegen het bestuur van hun land, en de regeering van Venezuela kon met bewijzen, die zij aan den Nederlandschen zaakgelastigde te Caracas overlegde, aantoonen, dat die uitgewekenen te Curaçao krijgstoerustingen maakten voor een inval in Venezuela.

De Nederlandsche regeering gaf den Gouverneur van Curaçao last deze vreemdelingen, die voor de openbare rust en orde gevaarlijk konden geacht worden uit de Kolonie te verwijderen.

De aanzegging tot verwijdering kwam te laat, want de opstandelingen, die zich te Curaçao hadden uitgerust, verdreven de wettige regeering van Venezuela uit Caracas, stelden een nieuw Bestuur in en *vorderden in Mei 1870 het vertrek van den Nederlandschen zaakgelastigde,* die zich met een oorlogsschip naar Curaçao begaf. Een tweetal Nederlandsche schepen en een ingezetene van Curaçao werden in Venezuela aangehouden. Wij kwamen dus, hoofdzakelijk door het niet in acht nemen van een strikte onzijdigheid en het deelnemen van Curaçaosche ingezetenen aan de burgeroorlogen in Venezuela, waar voor beide partijen van uit Curaçao wapens en munitie werden aangevoerd, in groote moeilijkheden.

De regeering in het Moederland zag dat zeer goed in, en toen een aantal ingezetenen van Curaçao in Februari 1870 aan den Koning verzochten de hierboven bedoelde Venezolaansche uitgewekenen niet te verwijderen, werd aan deze adressanten medegedeeld, dat Zijne Majesteit vertrouwde, „dat ook de Nederlandsche ingezetenen der Kolonie Curaçao, zoowel in het belang van de publieke orde en rust aldaar, als om het Moederland niet onrechtmatig in verwikkelingen te brengen, als goede burgers en zonder dat de regeering gedwongen worde tot strengere maatregelen, zich zullen onthouden van handelingen tegen eenen naburigen en bevrienden Staat, wiens rust en bloei trouwens niet anders dan bevorderlijk kunnen zijn aan het *algemeen belang* der Kolonie."

Het geschil met Venezuela liep ditmaal nog goed voor ons af. De regeering zond het stoomfregat Admiraal van Wassenaar en een kleiner schip, de Kijkduin, in Augustus 1870 naar de havenplaats La Guaira en eischte het vrijgeven der in Mei aangehouden Nederlandsche schepen, waaraan voldaan werd. Onzerzijds werd een verbod tot uitvoer uit Curaçao van buskruit, munitie, vuur- of blanke wapenen en andere oorlogsbehoeften streng gehandhaafd; doch het Bestuur van Venezuela beklaagde zich in 1871 wederom meermalen, dat dit verbod werd overtreden, en dat men te Curaçao gewapende ondernemingen tegen Venezuela voorbereidde. Te La Vela de Coro werd in het laatst van 1870 een Nederlandsche schoener aangehouden, die echter in Januari 1871, nadat hij door Z. M's. stoomschip Amstel was opgeëischt, werd vrijgelaten. Eene poging van de Amstel om in Juli 1871 een Nederlandschen schoener, die vermoedelijk met oorlogscontrabande van Curaçao was gezeild, te achterhalen, mislukte. In 1872 nieuwe klachten van het Bestuur van Venezuela over uitvoer van krijgsbehoeften en van uit Curaçao agiteeren der derwaarts uitgeweken Venezuelanen, naar aanleiding van welke klachten eenige dier lieden uit de Kolonie werden gezet.

Intusschen klaagde de Curaçaosche handel over het verbod tot uitvoer van krijgsbehoeften en dit had ten gevolge, dat het verbod, na raadpleging van den Nederlandschen zaakgelastigde te Caracas, einde Januari 1873 voor onbepaalden tijd werd geschorst. Toen in October 1874 een nieuwe opstand in Venezuela uitbrak, werd de schorsing echter opgeheven.

Deze opstand bracht ons opnieuw in moeilijkheden met Venezuela en was aanleidende oorzaak voor een zwaren slag, die aan den Curaçaoschen handel werd toegebracht. Nadat toch door de Venezuelaansche regeering een groot gedeelte harer kust in staat van blokkade was gesteld, werden, na het bedwingen van den opstand, de belangrijke havens Maracaibo en Coro voor den buitenlandschen handel gesloten, waardoor de vaart van Curaçao op die havens met schoeners en stoombooten werd gestaakt, „eene bijna algeheele stremming van den handel tusschen Curaçao en Venezuela was hiervan het gevolg." Door het failleeren van onderscheidene handelshuizen in Venezuela werden op Curaçao zware verliezen geleden.

Het in 1874 aanhouden in Venezuela van den Nederlandschen schoener Midas gaf aanleiding tot het in Januari 1875 zenden van een eskader naar La Guaira en het indienen van een zeer krachtig vertoog van Nederland, waarin de onrechtmatigheid dier aanhouding werd aangetoond. De Midas werd echter eerst in Augustus 1876 vanwege de Venezuelaansche regeering door haren consul op het Deensche eiland St. Thomas aan den Nederlandschen consul aldaar overgegeven. Intusschen waren, in October, 1875, *de diplomatieke betrekkingen tusschen Nederland en Venezuela afgebroken,* toen o. m. de onderhandelingen over het weder openstellen der havens van Maracaibo en Vela de Coro zonder resultaat bleven.

Het Koloniaal bestuur van Curaçao had alles trachten te vermijden, wat tot rechtmatige grieven van de zijde van Venezuela aanleidinng had kunnen geven en o. a. in Augustus 1875 aan een Venezuelaanschen generaal, die vijandige plannen tegen zijn land koesterde, het verdere verblijf in de Kolonie ontzegd. Maar Venezuela wenschte ook de uitzetting van tal van andere personen, en daaraan kon, omdat de uitgebrachte beschuldigingen niet door bewijzen werden gestaafd, niet worden voldaan.

Handel en scheepvaart van Curaçao kregen als gezegd door het gesloten houden der genoemde havens en door de groote bemoeilijking, die zij ook in de havens van La Guaira en Puerto Cabello van de zijde der Venezuelaansche regeering ondervonden, een zwaren slag, waarvan zij zich eenigszins herstelden, toen in Mei 1878 eindelijk de havens van Maracaibo en Vela de Coro weder werden opengesteld.

Deze herleving was van korten duur want in Mei 1881 werd door het congres van Venezuela een wet aangenomen, die den 3e. Mei in werking trad, en waarbij werd bepaald dat van alle goederen afkomstig van de Antillen of aldaar uit Europeesche of Noord-Amerikaansche havens aangebracht en overgescheept, bij invoer in Venezuela een additioneel recht van 30 pCt. zou worden geheven. Dit was de nekslag voor den handel onzer West-Indische bezittingen op Venezuela.

In de politieke verhouding tot Venezuela kwam tot 1883 geen verandering, doch Nederland liet zich, na outvangen uitnoodiging van de regeering dier republiek, in Juli en Augustus 1883 door den procureur-generaal van Curaçao en een hoofdofficier der marine vertegenwoordigen bij het eeuwfeest der geboorte van den bevrijder Simon Bolivar, bij welke gelegenheid de president der republiek zijne bijzondere ingenomendheid met hunne zending betuigde.

Ofschoon de diplomatieke betrekkingen bleven afgebroken, liet de Nederlandsche regeering toch in Januari 1885 een drietal Venezuelaansche havens door het fregat Tromp bezoeken. Dit bewijs van toenadering bracht echter in den toestand geen wijziging. Venezuelaansche oorlogsschepen deden onze haven Curaçao, waar zij vroeger veelvuldig kwamen, evenzoo slechts bij hooge uitzondering aan.

Eindelijk kwam in Juli 1894 te 's Gravenhage de door de Venezuelaansche regeering naar Nederland afgevaardigde generaal Tosta Garcia, wiens komst, na gevoerde onderhandelingen, leidde tot een den 20ⁿ. Augustus 1894 onderteekend protocol, waarbij van beide zijden verklaard werd, dat van alle wederzijdsche vorderingen werd afgezien. De genoemde generaal trad daarna op als buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister van de Republiek der Vereenigde Staten van Venezuela bij het Nederlandsche hof.

De gouverneur van Curaçao outving nu de opdracht een schrijven van de Koningin-Weduwe, Regentes, aan den President van Venezuela te overhandigen en „bij die overhandiging de gevoelens van waardeering der Nederlandsche Regeering te vertolken, wegens de démarches door de Regeering van Venezuela gedaan om de diplomatieke betrekkingen tusschen beide staten te herstellen."

Uit deze woordelijk uit het officieel verslag aangehaalde zinsnede valt op te maken, dat men er niet aan twijfelde, of de President van Venezuela zou een zoo hoogeplaatst vertegenwoordiger der Nederlandsche Regeering, belast met het overbrengen van een schrijven zijner Souvereine, persoonlijk ontvangen en in de gelegenheid stellen aan zijn opdracht te voldoen. Dit is echter niet het geval geweest. Het Verslag van Curaçao over 1894 *vermeldt alleen*, dat de gouverneur zich tot het vervullen van zijn opdracht 27 October 1894 naar La Guaira begaf en den 13den November d. a. v. terugkeerde en het zwijgt over de wijze, waarop aan de opdracht werd voldaan. En nu werd volgens het rapport van den commandant van Hr. Ms. Alkmaar, die den gouverneur bij zijne zending vergezelde, wel is waar onze gouverneur, zoowel te La Guaira als te Caracas, met veel onderscheiding en met de aan zijn hoogen rang toekomende eerbewijzen ontvangen, doch de brief van H. M. de Koningin-Weduwe, Regentes, werd den 3den November *niet* door den President doch door den Vice-President der Republiek in ontvangst genomen. President Crespo bleef op zijn landgoed te Maracai, waar onze gouverneur hem den 9den November een *officieus* bezoek bracht; hij was „verhinderd" naar Caracas te komen. Na 19 jaren afgebroken te zijn geweest waren de diplomatieke betrekkingen met Venezuela nu weder aangeknoopt.

(*De N. Rott. C.*)

(*Wordt vervolgd.*)

De Wet op het Nederlanderschap.

(*HANDELINGEN.*)

18 Juni.

De Heer Nelissen, Minister van Justitie:

Het wil mij voorkomen, dat in 1907 moest worden gekozen tusschen twee stelsels. De wetgever had de bepaling van art. 7, 5°., van de wet op het Nederlanderschap eenvoudig kunnen afschaffen, of wel hij kon de naturalisatie vergemakkelijken van hen, die het Nederlanderschap hadden verloren.

Onderscheiden leden der Kamer zijn blijkens het eindverslag van oordeel, dat de wetgever in 1907 heeft gedwaald toen hij het laatste koos. Zij meenen, dat een Nederlander door enkel verblijf buitenslands zijne nationaliteit niet behoort te verliezen.

Vooralsnog is de Regeering niet van die dwaling overtuigd. Loslating van den eisch van art. 7, 5°., zou leiden tot schromelijke onzekerheid. Wanneer ieder Nederlander buitenslands zijn nationaliteit behield tot van hem een daad zou zijn uitgegaan, dan zouden dus zijn kinderen, zijn nakomelingen, ook allen zijn Nederlanders, tot ook van hen een positieve daad zou zijn uitgegaan, waardoor zij het Nederlanderschap zouden hebben verloren, en dat zou, dunkt mij, leiden tot dit gevolg, dat men na jaren bij geen mogelijkheid meer kon nagaan wie nog Nederlander was, wie niet.

Dat begreep dan ook wel het eene lid, dat de wenschelijkheid uitsprak, dat art. 7, 5°., althans niet zou gelden voor den „geboren Nederlander", waarmede blijkbaar is bedoeld de Nederlander die *in Nederland* geboren is. Doch dat schijnt evenmin goed. Vervulling van dezen wensch zou leiden tot tweeërlei Nederlanderschap: een Nederlanderschap, dat men verliest door zich in tien jaar niet aan te melden, en een ander dat men nimmer kan verliezen.

Dit nu zou leiden tot deze verwarring, dat van leden van hetzelfde gezin de een zijn Nederlanderschap zou verliezen en de ander niet: de meerderjarige zoon, in Engeland geboren, zou zijn Nederlanderschap verliezen door niet-aanmelding bij den consul, terwijl de vader, die in Nederland geboren is, door niets te doen zijn Nederlanderschap niet verliest. Men klaagt nu al, dat men eigenlijk uit deze bepalingen niet wijs kan worden, maar ik vrees dat de klachten nog algemeener zouden worden, wanneer aan den in het Verslag geuiten wensch gevolg ware gegeven.

De Regeering is dus van oordeel dat, nu in 1907 de wetgever den weg heeft gekozen om het Nederlanderschap niet eeuwigdurend te doen zijn, maar de naturalisatie te vergemakkelijken, er voorloopig geen grond bestaat om een wetswijziging voor te stellen.

De heer Rahusen: Mijnheer de Voorzitter! Ik wensch met een kort woord te zeggen, waarom ik door de woorden van den Minister niet volkomen tevreden ben gesteld. Het komt mij voor, dat de tegenwoordige toestand niet deugt en afkeuring verdient. Over dien termijn van tien jaren wordt in den vreemde algemeen geklaagd en dat de betrokken personen dien termijn laten verloopen, spreekt vanzelf; zij vergeten hem of denken er niet aan. Het gevolg is, dat zij weer moeten worden genaturaliseerd en al zijn nu de geldelijke bezwaren aan die naturalisatie verbonden weggenomen, toch geven die herhaalde verzoeken veel last aan de Departementen van Justitie en van Buitenlandsche Zaken en aan de Wetgevende Macht.

Het komt mij voor, dat het gezonde stelsel zou zijn, dat men in den vreemde Nederlander blijft tot men een daad doet, die daarmede incompatibel is. Nu zegt de Minister, dat dit bezwaren heeft. Ja, Mijnheer de Voorziter, elk stelsel heeft zijn bezwaren, en moeilijkheden zullen steeds voorkomen in enkele speciale gegevallen, maar ik zie in het door mij aanbevolene geen groot gevaar. Men zal in den regel zeer goed weten wie Nederlanders zijn, evenzeer als wij nu weten wie Nederlanders zijn in Londen of Parijs, waar Nederlandsche clubs zijn. Al mogen er dus practische bezwaren verbonden zijn aan mijn stelsel, daar staan groote voordeelen tegenover; vooreerst zullen wij den Nederlanders in den vreemde, die afschaffing van die lastige bepaling van 5°. van art. 7 der wet op het Nederlanderschap wenschen, voldoening hebben gegeven.

Bovendien zal het voor Nederland zelf, en dit is mijn voornaamste argument, een groot voordeel zijn.

Laten wij toch erkennen, dat er juist kracht voor Nederland in den vreemde zit, wanneer men weet dat in de verschillende havens der wereld Nederlanders gevestigd zijn. Wat doen Hamburg en Bremen? Zij zorgen overal in den vreemde kantoren te hebben, maarmede men in relatie staat. Wat doet de vereeniging Het Buitenland? Men stuurt jongelieden uit voor rekening van de vereeniging, welk voorschot zoo mogelijk later wordt gerestitueerd, ten einde te zorgen dat overal in den vreemde Nederlanders gevestigd zijn. Wanneer men de tegenwoordige wijze van handelen blijft volgen, zullen er een massa Nederlanders voor Nederland verloren gaan, want de ondervinding heeft het geleerd, dat men den termijn laat verloopen.

En ten derde heb ik zooeven reeds gezegd, dat de tegenwoordige wet grooten last veroorzaakt aan de Departementen van Justitie en van Buitenlandsche Zaken en ook aan de Volksvertegenwoordiging. Laten wij het eerlijk bekennen, wij slaan deze wetsonwerpen ternauwernood gade, omdat wij ze moeten voteeren, omdat de wet het wil. Nadeelen ontstaan er bij een andere wijze van doen niet, integendeel, men verkrijgt er groote voordeelen door.

Ik verlang van den Minister ten deze geen toezegging, daar is het oogenblik niet geschikt voor, doch ik zou hem wel willen verzoeken om dit onderwerp nog eens nader in overweging te nemen.

De heer Nelissen, Minister van Justitie: Mijnheer de Voorzitter! Gaarne doe ik den geachten afgevaardigde uit Noord-Holland, den heer Rahusen, de toezegging, dat ik dit onderwerp in ernstige overweging zal nemen. Het spreekt vanzelf dat de argumenten, die door de Regeering zijn gebruikt, allerminst getuigen van egoïsme, want werkelijk, het is voor de Regeering een niet geringe last om met zooveel naturalisatie-ontwerpen te worden belast, want elke aanvraag moet afzonderlijk worden behandeld. Ik geef den geachten afgevaardigde uit Noordholland volkomen toe: elk stelsel heeft ten slotte zijn bezwaren, zoowel het Engelsche stelsel, door hem verdedigd, als het door mij verdedigde Nederlandsche stelsel, dat, in gewijzigden vorm, het Duitsche stelsel nabij komt. Nu geef ik toe, dat iedereen wel weten zal, dat Nederlanders, die hier gewoond hebben en die zich in den vreemde hebben gevestigd, Nederlanders van origine zijn, maar wanneer er drie geslachten overheen zijn gegaan, sedert zij het land verlaten hebben, zal men dan nog altijd weten wie Nederlanders zijn?

In Duitschland, ik zeide het daar zooeven, heeft men eigenlijk gelijke bepalingen als bij ons. Ook in Duitschland verliest men zijn nationaliteit, wanneer men in tien jaar geen daad doet, waaruit blijkt van den wensch om zijn Reichsangehörigkeit te behouden, en ik wil bescheiden de vraag stellen: wanneer er inderdaad in den vreemde Nederlanders zijn, die zoo gehecht zijn aan hun Nederlanderschap, is dan toch de moeite niet gering om eenmaal in de tien jaar een klein bericht te zenden aan eenig consulair ambtenaar waaruit van dien wensch blijkt?

Ik herhaal echter, ik zal gaarne in overweging nemen hetgeen door den geachten afgevaardigde uit Noord Holland naar aanleiding van deze wetsontwerpen is gezegd."

Ingezonden Stukken.

Mijnheer, de Redacteur!

Veroorloof mij eenige opmerkingen op het stuk, gedateerd St. Martin 25 Juni 1908, en geteekend G. voorkomende in Uw ll. verschenen courant, te maken.

In het begin van de grepen die schrijver doet uit de laatst behandelde Begrooting in den Kolonialen Raad, laatste alinea, luidt het „En omdat van 's menschen werkkracht koopwaar werd gemaakt, werd de noodzakelijkheid der verhooging (schrijver bedoelt hier de verhooging der traktementen van eenige hoofd ambtenaren, door het Bestuur voorgesteld) niet ingezien."

Schrijver schijnt zoodanigen afkeer van koopwaar en van vraag en aanbod te hebben, dat hij zich niet schroomt reeds in het begin van zijn stuk de waarheid minder juist weer te geven, want naar mijn bestweten staat in de notulen dat een der leden in zijn repliek aan den Bestuursvertegenwoordiger te kennen gaf, dat zijne bedoeling niet was, de kwestie van traktementsverhooging SLECHTS door vraag en aanbod te regelen.

Maar van waar die vrees van G. voor vraag en aanbod? Het is toch een wet waaraan zichzelf genieën hebben moeten onderwerpen, want slechts in de ideale wereld der socialisten, wordt iedere arbeider gelijkmatig beloond of hij werkt of niet; want immers zijne luiheid, zijne onbekwaamheid, kan hem niet verweten worden. Hij is volgens die heeren alzoo door de Voorzienigheid geschapen.

Uit het schrijven van G. kan ik nu niet wel merken, dat hij de socialistische leer toegedaan is en de Voorzienigheid, die middelijk de wet van vraag en aanbod heeft ingesteld, wil verbeteren; integendeel uit zijn afkeer voor koopwaar, komt mij een reukje tegen van den bureaukraat. Nu op deze eilandjes alsook op het platteland van ons gelièfd Nederland droomen eenige rijks-gemeente- of koloniale ambtenaren, ofschoon we in de 20ste eeuw leven, nog altijd van zoo'n eenige superieure positie, waaraan een vet salaris is verbonden met privelèges á la Russe. La grenouille se veut faire un boeuf. Maar mijn waarde lieve G. de moderne tijd brengt mede dat als traktementen bij ons, boven de f 3000, de proporties gaan aannemen van Indische, dat dan de capaciteit van de heeren hoofdambtenaren niet zal afhangen van het oordeel van een, bijna alleen heerschenden H.E.G. maar dat dan de maatstaf zal moeten wezen het oordeel van een College, kenbaar gemaakt door een diploma van een Academie, zooals er te Delft bestaat. En wat zou zulk een vereischte aan onze Curaçaosche of St. Martinsche jongelingschap voor goed doen, hier waar men de menschen die zoo'n wetenschappelijke opleiding aan hunne zoons kunnen geven, wel op de vingers zou kunnen tellen?

Bedenke wel, waarde G., bedenken heeren hoofdambtenaren: „Die het onderste uit de kan wil hebben, dien valt het deksel op den neus."

U dank zeggende geachte Redacteur, blijf ik hoogachtend

Dr. C. A. Zeppenfeldt.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Zondag a. s. zullen de EE. PP. F. Helling en R. Burgers met de *Prins der Nederlanden* zich met verlof naar het Moederland begeven tot herstel hunner gezondheid.

*
* *

Met dezelfde gelegenheid vertrekken twee Postulanten naar het klooster der EE. Zusters van Roozendaal en een naar het Gasthuis van Breda om den kloostersluier aan te nemen.

Aan allen een pleizierige, voorspoedige reis en behouden aankomst.

Scheepvaart.

Van 1 — 15 Juli liepen onze haven binnen:

Stoombooten	15
Goeletten	7
Bijlanders	25
Jacht	1
Brik	1
Totaal:	49 schepen.

Onderwijs.

In de St. Cour. van 23 Juni werd bij resolutie van den Minister van Koloniën de heer H. J. Vooren ter beschikking gesteld van den Gouverneur van Curaçao om te worden benoemd tot onderwijzer derde klasse alhier.

De „Gelderland."

H. M. Pantserdekschip is Dinsdag weder uit Aruba in onze haven teruggekeerd en zal Woensdag a. s. op nieuw naar Aruba vertrokken tot het houden van schietoefeningen en het doorkruisen van het vaarwater tusschen Aruba en Curaçao.

Wat er gedaan werd.

Onze geachte Collega *El Imparcial* is op inlichtingen uitgetrokken en is nu te weten gekomen uit gezag hebbende, vertrouwbare bron, dat over de *Carmita* en *Marion* wel niet geseind is, maar toch onmiddelijk geschreven.

Geregeld wordt de Nederlandsche Regeering van onzen toestand op de hoogte gehouden.

De bemanning van *La Justicia* is 11 Juli ll. in vrijheid gesteld.

Volgens een bekendmaking van den Minister van Marine, voorkomende in het Staatsblad van 23 Juni werd in Nederland een telegram ontvangen, dat de *Gelderland* 20 Juni uit Paramaribo was vertrokken. Wij meenen hier uit te mogen afleiden, dat ons oorlogsschip werd teruggeroepen door den Gouverneur die daarvan kennis gaf aan den Minister.

Dankbetuiging.

Z. D. H. Mgr. van Baars mocht als antwoord op zijn verzoek, gericht tot den Gouverneur om de arme schoolkinderen in dezen armoedigen tijd van Gouvernementswege van voedsel te voorzien, bericht ontvangen, dat tot nader order wekelijks 13 vaten beschuiten beschikbaar zouden zijn voor de buitenscholen van Curaçao, en voor die van Bonaire.

Uit naam der arme bevolkingen brengen wij hier openlijken dank voor deze hoogst welkome beschikking, welke zoo juist op tijd komt.

Wie spoedig geeft, geeft dubbel.

* *
*

In dank ontvangen van den Heer A. Statius Muller een reclame-plaat en het Verslag over het vijf en veertigste Boekjaar (1907) der Nationale Levensverzekering-Bank van Rotterdam.

De Heer A. Statius Muller is agent van deze Verzekerings-maatschappij.

* *
*

Van de „Scheepsagentuur Curaçao" ontvingen wij een nieuwe tijdtafel Juli-December voor aankomst en vertrek der booten van de K. W. I. M.

* *
*

Van den Heer J. Camilo Palm ontvingen wij een monsterfleschje Champagne *Victor Cliquot*, Carte Blanche A B C. De Heer Palm is agent voor de Antillen en Zuid-Amerikaansche republieken met uitzondering van Panamá.

Brand.

Maandag 13 Juli brandde op Ranchoe tot den grond toe af een magazijn, dat tevens diende voor keuken, bergplaats en slaapgelegenheid voor een paar kinderen. Des morgens om 11 uur begonnen, bleef het doorbranden tot 1 uur in den namiddag. Met moeite werd slechts een stuk van den nok van het dak gered. Alles verbrandde, ook de kleederen der kinderen.

Koloniale Raad.

Donderdagavond hield de Koloniale Raad vergadering. Aanwezig waren alle leden, behalve Dr. Ferguson en de heer Senior. De Heer J. Möller bekleedde den voorzitterszetel. Alvorens de vergadering te openen, deelde de Voorzitter aan den Raad het overlijden mede van den Heer E. D. E. van den Bossche, die in Nederland gestorven was. Hij wilde met een enkel woord den overledene gedenken.

Nadat hij in 1883 als Gezaghebber van St. Martin was afgetreden, heeft hij 20 jaren lang met Curaçao en de Curaçaonaars geleefd en zijne beste krachten aan hunne belangen besteed, eerst als lid, en rapporteur van dezen Raad en later na de reorganisatie van het Bestuursreglement, als Voorzitter. Zijne verdiensten werden door de Hooge Regeering gewaardeerd, doordat hem de orde van den Nederlandschen Leeuw werd toegekend. Spreker herinnerde er aan, dat hij de eenige was, die onder den Voorzitter van den Bossche deel van dezen Raad heeft uitgemaakt. Daarom achtte hij het zich ten plicht deze hulde namens den Raad aan zijne nagedachtenis te brengen.

Na deze rede deelde de Voorzitter mede, dat de notulen der vergaderingen van 6 en 8 Mei, van 27 Mei, 3 Juni, 10 Juni en 16 Juni bij de leden hadden gecirculeerd. Op die van 8 Mei stelde hij eene kleine wijziging voor. Er wordt in de notulen gezegd (bl. 23), dat artt. 216—234 zonder hoofdelijke stemming werden aangenomen. Dit is minder juist, daar bij art. 225 er een art. 225*bis* is bijgekomen. ZEA. stelt dus voor het verslag te laten luiden: art. 216—225 en art. 225*bis* — 234 werden aangenomen. Geen der leden had daartegen eenig bezwaar. Verdere aanmerkingen werden op de ontworpen notulen niet gemaakt.

Verder was ingekomen een schrijven van den Gouverneur, waarbij de heer G. F. Gorsira wordt aangewezen, om bij ontstentenis van den Griffier, dezen bij den Raad, als zoodanig te vervangen.

Daarna was aan de orde eene motie van protest van den Raad van politie op het eiland St. Eustatius, waarbij deze opkomt tegen de redevoering van den Heer J. Sutherland in den Kolonialen Raad den 6ⁿ. Mei jl en waarbij de Raad van politie verklaart, dat hem niets bekend is van een staat van zaken op St. Eustatius, zooals de Heer Sutherland dien heeft trachten voor te stellen, waarna „hij (de Raad van Politie) overgaat tot de orde van den dag."

Op dat protest antwoordde de heer Sutherland het volgende:

De vele en herhaalde klachten, die ik van mannen van verschillende richtingen heb vernomen over den staat van zaken, die op St. Eustatius bestaat, hebben mij doen besluiten een zwakke poging te doen tot verbetering der wantoestanden aldaar door in de zitting van dezen Raad van den 6n. Mei jl. eenige feiten, die daar hebben plaats gehad onder de aandacht van ons Bestuur en onze Regeering te brengen.

Nauwelijks was mijne rede op St. Eustatius bekend, of eene zitting van den Raad van Politie werd belegd om hetgeen ik gesproken heb te behandelen. Het resultaat dier behandeling is eene motie met de mededeeling waarvan deze Raad vereerd is mogen worden.

Deze motie is, naar hetgeen aan dezen Raad wordt medegedeeld, blijkbaar gegrond op het feit dat aan den Raad van Politie niets bekend is van den staat van zaken op St. Eustatius, zooals ik dien heb trachten voor te stellen.

Nu de Raad zich toch gewaardigd heeft dit college met het mededeelen zijner motie te vereeren, had men

mogen verwachten dat hij het niet zoozeer beneden zijne waardigheid zou hebben beschouwd dezen Raad een afschrift der notulen der vergadering, waarin de motie met algemeene stemmen is genomen mede te deelen. Doch de Raad van Politie schijnt anders te oordeelen, althans geen dergelijk afschrift heeft dezen Raad bereikt.

Dankbaar echter voor het gebruik hetwelk de Heer Gouverneur mij verleend heeft van het afschrift van gemelde notulen, ben ik in de gelegenheid U met den inhoud daarvan bekend te stellen. Zij luiden voor zoover op deze zaak betrekkelijk:

RAAD VAN POLITIE.

Bijeenkomst van den 19n Juni 1908.

Tegenwoordig: G. J. van Grol, Voorzitter,
T. G. Groebe, en
W. J. F. Mussenden, leden; en
C. H. Jonckheer Wz. Secretaris a. i.

De Voorzitter opent de vergadering en brengt ter tafel de Notulen Nos. 13 en 14 der Zittingen van den Kolonialen Raad van Curaçao op respectievelijk 4 en 6 Mei a. c., welke notulen bij de leden gecirculeerd hebben en vraagt, of de leden het woord verlangen naar aanleiding van hetgeen in die notulen over St. Eustatius gezegd en besloten is. Hij vestigt de aandacht erop, dat de motie in de vergadering van 26 Mei jl. aangenomen, te laat ter bestemder plaatse aankwam, om de door haar bedoelde uitwerking te kunnen hebben.

De landraad Groebe verkrijgt het woord en zegt:
dat hij zich onthoudt uiting aan zijn gevoelen te geven omtrent de manier waarop de Gezaghebber zijne waardigheid vermeent te moeten ophouden, volgens notulen No: 14 van den Kolonialen Raad, omdat deze zaak niet in verband staat met de begrooting en het rechtswezen. Ook heeft hij geene klacht of geene gegevens hoegenaamd voor zich liggen, waaruit de beweerde feiten zouden kunnen blijken. Hij wil niet voorbarig zijn, en misschien daardoor aan de rechten van anderen te kort doen, aangezien de zaak in handen van den heer Gouverneur kan zijn.

De bemerkingen van den heer Sutherland ten opzichte van den Raad van Politie en den Raad van Justitie zijn overdreven."

Als nu verkrijgt het lid Mussenden het woord en zegt:
Mijn aandacht werd getrokken door een rede van den heer J. Sutherland, lid van den Kolonialen Raad op Curaçao. Voorwaar in hoofdzaak beschrijft hij dit eiland als verkeerende in een chaos! De Raden van Justitie, zegt hij, beantwoorden niet aan hun doel, omdat iedereen op dit eiland er lid van wenscht te zijn om zijn partij te kunnen dienen. Beseft de heer Sutherland den omvang van zulk eene opmerking? Ik geloof 't niet, of hij is niet consequent, want bijna in denzelfden adem stelt hij voor, de bevoegheden van den Raad van Politie uit te breiden, een Raad, die zijne leden vindt onder de zelfde groep van mannen als de Raad van Justitie, de leden waarvan, — het is gezegd, — hunne partij willen dienen. Zou het niet erg gevaarlijk zijn, vraag ik, de macht van den Raad van Politie onder zulke omstandigheden uit te breiden? een Raad, welks invloed in het algemeen veel grooter en uitgebreider is dan die van den Raad van Justitie. Met den meesten nadruk wil ik hier ontkennen het bestaan van een staat van zaken op dit eiland, zooals die is voorgesteld door den heer Sutherland."

De Voorzitter zegt, dat de persoonlijke aanval van den heer Sutherland op den Gezaghebber buiten bespreking kan blijven. Wat uitbreiding van den werkking van den Raad van Politie betreft, hij zou gaarne zien, dat wij hier een gemeenteraad konden krijgen; maar hij wijst op de opheffing van den Town-board te Basseterre, met een bevolking van 9.000 inwoners, daaruit kon men geen genoeg menschen krijgen, die geschikt en gewillig waren om het gelijkelijk bestuur te behartigen. Hoe zal men dan hier steeds 2 geschikte personen kunnen vinden?"

Ofschoon de rede van den heer Sutherland als tendensieus valsch beschouwd werd, waren de leden het unaniem eens, dat de Raad van Politie aan den Kolonialen Raad op Curaçao, zijne afkeuring over deze moest te kennen geven."

Uit hetgeen ik zooeven heb voorgelezen blijkt, dat behalve de tegenwoordige motie er nog eene andere moet zijn met betrekking tot het geen in dezen Raad is gezegd, maar met den inhoud daarvan heb ik tot mijn spijt geen kennis kunnen maken.

De landraad Groebe „onthoudt zich uiting aan zijn gevoelen te geven omtrent de manier waarop de Gezaghebber zijne waardigheid vermeent te moeten ophouden, volgens notulen No: 14 van den Kolonialen Raad, omdat deze zaak niet in verband staat met de begrooting en het rechtswezen. Ook heeft hij geene klacht of geene gegevens hoegenaamd voor zich liggen, waaruit de beweerde feiten zouden kunnen blijken. Hij wil niet voorbarig zijn, en misschien daardoor aan de rechten van anderen te kort doen, aangezien de zaak in handen van den Gouverneur kan zijn.

De bemerkingen van den Heer Sutherland ten opzichte van den Raad van Justitie zijn overdreven."

Wel een voorzichtige houding! Wat betreft het gesprokene omtrent den Gezaghebber, onthoudt hij zich aan zijn gevoelen uiting te geven. Immers het staat niet in verband met de begrooting en het rechtswezen; verder heeft hij geene klacht of geene gegevens hoegenaamd *voor zich liggen*. Dat de feiten werkelijk hebben plaats gehad of dat er geklaagd is over het optreden van den Gezaghebber of zelfs dat er klachten zijn ingediend bij het Bestuur, omtrent dit alles bewaart die landraad het stilzwijgen. En waarom, Mijnheer de Voorzitter? Omdat hij dat alles moeilijk ontkennen kan.

Met betrekking tot de Raden, zegt hij, dat mijne bemerking *overdreven* zijn, dus niet geheel ongegrond, desniettemin werkt hij mede om een motie vast te stellen, dat aan den Raad *niets* bekend is van den staat van zaken, zooals ik dien heb *trachten* voor te stellen.

Nu de landraad Mussenden: Hij schijnt zich gegriefd te achten doordien ik zou gezegd hebben, dat de Raad van Justitie niet aan zijn doel beantwoordt, omdat iedereen op St. Eustatius er lid van wenscht te zijn om zijn partij te kunnen dienen.

Het mag zijn nut hebben hier textueel aan te halen wat ik gezegd heb. Het luidt aldus: „Iemand, tot oordeelen bevoegd, zeide eens, dat de Raden van Justitie op de eilanden niet voldaan hebben. De Raad van St. Martin niet, omdat niemand er lid van wil zijn, om niet in onmin te geraken met de partijen; die van St. Eustatius veel minder, omdat iedereen er lid van wil zijn om zijne partijen te dienen". Ondanks de ontkentenis hiervan met den meesten nadruk door den landraad kan ik de geloofwaardigheid van den persoon wiens woorden ik herhaald heb niet in twijfel trekken.

Waar de landraad vraagt, of ik den omvang, dier woorden besef, daar antwoord ik „ja", zonder inconsequent te zijn. Immers in mijn oog is een Raad van Justitie, van veel meer gewicht dan een Raad van Politie die ondanks het beweren van genoemden landraad *in de praktijk* van weinig beteekenis is gebleken, terwijl menigeen van de beslissingen van den Raad van Politie had moeten appelleeren, ten einde niet het slachtoffer te worden van de onkunde en partijdigheid der Raadsleden. De bewering van bedoelden landraad als zoude ik voorgesteld hebben de bevoegdheden der raden van politie uit te breiden moet ik beslist tegenspreken. Ik heb toch verlangd, dat zij meer gekend zouden worden, omdat ik mij niet had kunnen voorstellen, dat de landraden op St. Eustatius zich met zoo bitter weinig zouden tevreden stellen. Mijne bewering was: Gezaghebber en Raad van Politie samen zijn slecht, doch Gezaghebber alleen is erger.

Eindelijk de Voorzitter van den Raad van Politie op St. Eustatius. Deze leidt zijne rede in met de woorden: „dat de persoonlijke aanval van den heer Sutherland op den Gezaghebber buiten bespreking kan blijven." Een zeer eenvoudige en gemakkelijke wijze om zich van eene onaangename zaak af te maken. Doch, Mijnheer de Voorzitter, mijn aanval was niet persoonlijk, met den heer van Grol heb ik niets te maken, maar wel met den gezaghebber van St. Eustatius, ofschoon wel is waar in den persoon van den heer van Grol. Ik heb den ambtenaar op het oog, geenszins den persoon. Of gelooft de heer van Grol, dat indien hij geen gezaghebber was, maar alleen de heer van Grol, hij in de gelegenheid zou zijn geweest de dingen te doen die hij nu uitvoert? Voor den persoon van Grol kan men onverschillig zijn, maar wanneer de gezaghebber van Grol een slecht gebruik maakt van het gezag waarmede hij omkleed is, zal ik, zoolang ik het voorrecht mag genieten de belangen der burgers te behartigen, van uit deze plaats een woord van protest doen hooren.

Waarom mijne rede tendensieus valsch moet zijn, blijkt niet uit de notulen, daarom zal ik daarbij niet blijven stilstaan, maar de uitdrukking beschouwen als een ontboezeming van iemand die een zaak tracht te verdedigen, waarvoor hij geen argument kan vinden."

Hierbij bleef het, daar geen der leden verder op de zaak inging.

Vervolgens kwam ter tafel de Ontwerp-verordening ter verdeeling van het eiland Curaçao in districten en wijken, met de nota van wijzigingen op artt. 3, 4, 5 en 8. Deze geheele verordening werd, zooals zij gewijzigd was, zonder eenige discussie aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde sloot de Voorzitter de vergadering, die door een vrij talrijk publiek werd bijgewoond.

Stadsreiniging.

Van 10—17 Juli werden in het fiscalaat aangebracht:
134 ratten.
768 muizen.

Behalve de gewone stadsreinigers, is er nog een afzonderlijke ploeg van 20 personen belast met het opruimen van ouden rommel uit de particuliere huizen en erven, vooral kisten, flesschen en kruiken.

Quarantaine.

De Amerikaansche Dr. Vogler, uitgezonden door het Departement van Gezondheid om alhier de quarantainemaatregelen tegen de pest na te gaan, moet nog al zeer hooge eischen stellen en onvoldoende achten, wat tot dusverre hier geschiedde.

Wij hopen, dat de betrokken Autoriteiten zooveel mogelijk gevolg zullen geven aan zijn wenken. De heer Vogler moge echter ook bedenken, dat wij hier geen dollars hebben om weg te smijten, maar ze zeer zuur verdienen.

***

De Italiaansche boot werd te Colon in quarantaine gesteld, omdat die boot kwam van Curaçao, dat zelf wel niet besmet was, maar onvoldoende maatregelen nam tegen Venezuela, en dus met de besmette havens wordt gelijk gesteld.

Om uitrooking, etc. te voorkomen, zullen deze booten voortaan midden in het Schottegat moeten blijven liggen, bagage en passagiers van Curaçao weigeren, en alleen overdag door middel van lichters steenkolen laden.

De Heer C. S. Gorsira JPEz. heeft reeds geschreven naar Colon, dat alle voorwaarden hier stipt zullen worden nagekomen. Er bestaat hoop, dat deze booten voort zullen gaan hier kolen in te nemen.

***

De Spaansche boot weigerde een familie, komende uit Coro, aan boord te nemen, omdat er nog geen volle *vijftien* dagen verloopen waren na het vertrek uit Coro.

Tegen Curaçao.

Verschillende kooplieden in Venezuela klagen steen en been, dat zij met hun goederen blijven zitten. en zeer veel schade lijden. Te Maracaibo hadden zich meerderen vereenigd en een verzoekschrift ingediend om verlof zelf, een schip naar Curaçao te mogen bevrachten. Het verzoek werd geweigerd.

Niet alleen overscheping op Curaçao, ook directe uitklaring naar Curaçao is verboden.

Meer leven.

Met voldoening zien wij, dat Curaçao ontwaakt. Telkens vernemen wij dat er weder nieuwe handelsbetrekkingen werden aangeknoopt met Columbia, Puerto Rico en Santo Domingo.

Dat is ten minste al een der goede gevolgen van het kwaad wat Castro ons brouwt.

Hoedenstroo.

De Heer I. van Lier heeft ons een paar monsters hoedenstroo uit Columbia laten zien, wat ons van goede hoedanigheid leek, vooral als het met meer zorg gekookt en gebleekt wordt.

Op het oogenblik kunnen wij echter geen stroo uit Columbia krijgen,

omdat de sprinkhanen de palmbladen vernield hebben. Ook is het uitvoerrecht zoo hoog, dat het stroo veel te duur komt. Nu heeft de President van Columbia beloofd Maandag a. s. 20 Juli, als het Congres bijeenkomt, voor te stellen het stroo vrijdom te verleenen van alle uitvoerrechten. Als dit wordt toegestaan, kunnen wij, na den eerstvolgenden oogst, over drie maanden ongeveer, een groote bezending stroo verwachten.

Meer dan honderdjarige.

Verleden week is op Sta. Rosa een vrouw gestorven, die zeker ver boven de honderd jaar heeft gehaald. Een bijkans honderdjarige, welke daar thans in de buurt leeft, herinnert zich, als klein meisje het andere oudje reeds als volwassen gekend te hebben. De schatting van haar ouderdom varieert tusschen 107 — 117 jaar.

Inbraak met diefstal.

Op den Berg, Overzijde, is er ll. Zondag, in den vroegen avond, ingebroken in den winkel van een Arabier, terwijl deze en zijne vrouw afwezig waren, en zijn er voorwerpen van waarde, alsook een vrij aanzienlijk bedrag in specie ontvreemd. De persoon, die verdacht wordt den diefstal te hebben gepleegd, bevindt zich in verzekerde bewaring. Hij is vroeger reeds wegens diefstal veroordeeld geweest.

Plotselinge Dood.

In het „Hotel Venezolano" is ll. Maandag een Italiaan, die met een zijner landgenooten stond te praten plotseling gestorven. (*De Vrijm.*)

Het ontrattingstoestel van den Nieuwen Waterweg.

Het Tijdschrift voor Sociale Hygiëne heeft een artikel over rattenverdelging, waaraan wij het volgend ontleenen, dat de voorgeschiedenis geeft van den voorgestelden maatregel tot wering van pestgevaar:

De Centrale Gezondheidsraad was in deze geroepen om de regeering te dienen van advies en benoemde eene commissie van deskundigen uit haar midden om met de verschillende gassoorten en toestellen de noodige proeven te doen en een onderzoek in eenige buitenlandsche havens in te stellen naar de resultaten aldaar met de verschillende stelsels verkregen. Achtereenvolgens werden door deze commissie verschillende havensteden in Frankrijk, Engeland en Duitschland bezocht en de werking der verschillende stelsels nagegaan. De voor- en nadeelen daaraan verbonden werden in het breede ontwikkeld en o. a. daarbij betoogd, dat het Nocht-gas geen insecticide en bactericide eigenschappen heeft, terwijl het als snelwerkend, onmerkbaar vergift voor mensch en dier gevaarlijk is. Ook het Clayton-gas bleek de commissie in de toepassing tot moeilijkheden aanleiding te geven, omdat een deel der lading door den zwaveldamp kon worden aangetast, waardoor belangrijke schade voor een deel der geladen goederen werd geducht.

Intusschen werd door den consul te Marseille de aandacht der regeering gevestigd op de gunstige resultaten van het Marot-gas en werd door hem medegedeeld, dat dit het Clayton-gas te Marseille op den achtergrond had gebracht. Kort daarop bood de heer Marot de regeering aan, een toestel ter beproeving naar Nederland te zenden, welk voorstel door de regeering werd aanvaard, waarop in 1906 de proeven met het Marotgas bij den Centralen Gezondheidsraad een aanvang namen. Deze beproeving geschiedde ten deele met medewerking van de directie der Holland-Amerika-lijn aan boord van een harer te Rotterdam liggende booten, op eene met lompen geladen scheepsruimte. Gelijktijdig werden ook te Utrecht door den Centralen Gezondheidsraad proeven genomen

betreffende de bacteriën- en insectendoodende werking van het gas. Het gevolg daarvan was, dat in September 1906 de raad de regeering adviseerde 2 toestellen volgens het stelsel-Marot aan te schaffen.

Na dien bleef de zaak rusten, totdat thans bij Koninklijke Boodschap van 14 Mei j.l. de Staten-Generaal het voorstel bereikte, om art. 55 van Hoofdstuk V der Straatsbegrooting over het dienstjaar 1908 te verhoogen met f 18,000, teneinde te kunnen overgaan tot de aanschaffing van een ontrattingtoestel met toebehooren. De bedoeling is het toestel te plaatsen aan de quarantaine-inrichting van den Nieuwen Waterweg en het, indien vereischt, ook ten gebruike beschikbaar te stellen voor die schepen, die niet voor den Nieuwen Waterweg zijn bestemd.

(*De Surinamer.*)

Buitenland.

Venezuela-Amerika.

New York Herald, Juni 26.

Eenigen tijd geleden nam de burgemeester van een der deelen van Caracas op eigen gezag eenige maatregelen tegen den pest. Hij werd zonder complimenten afgezet.

De andere reden, waarom de Regeering niets doet, is dat de gezondheidsmaatregelen geld kosten en van het begin af heeft de regeering het standpunt ingenomen, geen geld uit te geven, en het volk en de kooplieden de stad te laten schoonmaken en de fondsen te leveren, die daarvoor noodig zijn. Deze bewering werd mij gedaan door een lid van de Regeering, die dit standpunt van Castro verdedigde, zeggende, dat als Castro een groote som gaf om de plaag te bestrijden, er veel te veel aan den strijkstok zou blijven hangen; een klein gedeelte zou maar tot het doel komen.

De faculteit van Geneeskunde pleit te vergeefs.

Twee maanden geleden vóórdat de pest kwam naar Caracas beval de faculteit van Geneeskunde aan, dat afgelegen barakken zouden gebouwd worden buiten de stad en dat verschillende gezondheidsmaatregelen zouden worden genomen. Behalve het uitloven eener premie voor het dooden van ratten en muizen door het comité der kooplieden uit het geld der kooplieden is niets gedaan.

In antwoord op het voorgestelde plan om een nationale gezondheidscommissie in te stellen, antwoordde Castro, dat hij daaraan denken zou, als de Epidemie over was.

Nu de epidemie er is, is de behoefte aan hospitalen klaarblijkelijk. De lijders worden van het eene stadsgedeelte naar een aangewezen huis in het andere gebracht tot groot on genoegen en tot grooten angst der bewoners van dat kwartier. Zij gingen *en corps* verleden week naar het bureau van den Burgemeester, om te protesteeren tegen de waarschijnlijke verpesting van hunne buurt door de aanwezigheid van de lijders. Het antwoord was de arrestatie van al de klagende burgers. Zij brachten een nacht achter slot en grendel door. Daarna protesteerde niemand meer.

President Castro heeft van 't begin af weinig gewicht gehecht aan de ziekte, ofschoon zij het Gouvernement is komen te staan op een groot verlies van inkomsten door dat in zoo langen tijd geen schepen naar La Guayra kwamen. Nochtans heeft geen onderbreking plaats gehad van de uitbetaling der buitenlandsche uitkeeringen, zooals zij zijn vastgesteld door de Gemengde Commissies. De President verliet de hoofdstad Caracas voor verscheidene weken door een lang bezoek te brengen aan La Victoria en Valencia en 't is niet waarschijnlijk. dat hij binnenkort naar de hoofdstad zal terugkeeren.

Er hebben geen vergaderingen van den ministerraad plaats gehad om de ziekte onder de oogen te zien; ook geen conferenties met de voornaamste geneesheeren; ook is geen gezondheids-commissie benoemd, om den strijd aan te binden tegen de ziekte. Slechts sinds weinige dagen is er serum te krijgen; de laatste gevallen waren noodlottig; zonder zelfs een klein kansje om door tijdige inspuiting van Yersin-serum de levens te redden. Verschillende apothekers hebben nu de stof ontvangen en de lijders hebben nu ten minste een klein kansje om er levend af te komen.

Het dreigend gevaar, dat Caracas van de geheele wereld zou afgesloten worden door sluiting van den spoorweg van Caracas naar Porto-Cabello noodzaakte het Corps Diplomatique, om in eene overhaaste vergadering op Maandag 22 Juni de quaestie te bespreken, in hoeverre het wenschelijk zou zijn gezamenlijk de aandacht van het Gouvernement te vestigen op de noodzakelijkheid van maatregelen tot beteugeling der ziekte.

Zooals verwacht werd, men kwam tot geen besluit om op te treden, wat zeer wijs was, in aanmerking genomen, dat de diplomaten, te Caracas geaccrediteerd, gewoon zijn bij het hoofd van staat in Venezuela aan het kortste eind te trekken. De vergadering werd gehouden in het huis van Baron von Seckendorf, Duitsch gezant, die deken is van het Corps, sinds Mr. Russell, onze Gezant, naar Amerika vertrok.

New-York Times Juni 26.

PUERTO CABELLO.— *El Constitucional*, het orgaan van Generaal Castro spreekt van de toevallige omstandigheid, dat het juist de Marietta was, die indertijd Herbert Bowen, toenmaals gezant in Venezuela, opnam om naar Washington te gaan, ten einde de protocollen te teekenen. Deze protocollen weigeren nu de Ver. Staten te erkennen, beweert het blad, doordat zij er op aandringen om de Amerikaansche vorderingen opnieuw aan een scheidsgerecht te onderwerpen. Deze loop der zaken, gaat het blad voort, is de oorzaak van de afbreking der diplomatieke betrekkingen.

Washington, 24 Juni.

De officieele personen slaan hier met belangstelling de ontwikkeling der zaken in Venezuela gade. Maar men gelooft niet, dat er noodzakelijkheid zal bestaan om een gewapende macht te zenden ten einde Amerikaansche belangen te beschermen.

Door een toevalligen loop der omstandigheden heeft Amerika juist op dit oogenblik een uitgebreide macht dicht bij de Venezolaansche wateren voor het geval van eenige gebeurlijkheid.

In de West-Indische wateren en bij het Kanaal van Panamá heeft het een aantal schepen, die in een oogwenk in Venezuela kunnen zijn. Weldra zal het Departement van Marine in de West-Indische wateren de beschikking hebben over de slaagschepen. *New Hampshire* en *Idatho* en de Kruisers *Prairie* en *Tacoma*, als zij gebruikt zijn om jantjes naar de Landengte te brengen. De Kanoneerboot Paducah is in Cuba schietoefeningen aan 't houden, terwijl de *Dubuque* op weg is naar N. York. Ook de *Des Moines* is te Guantamano op Cuba.

New York Herald 27 Juni.

WASHINGTON D. C. 26 JUNI.— Erkennend, dat de Venezolaansche legatie alhier zoo goed als nutteloos geworden is, heeft Generaal Castro den Heer Veloz-Goiticoa gemachtigd Washington te verlaten voor een verlengd verlof, niettegenstaande de betrekkingen tusschen de twee landen veel meer gespannen zijn, dan toen de Senaat begon de Amerikaansche vorderingen te onderzoeken.

De Heer Veloz laat zich niet uit over den toestand, maar beschouwt hem toch als zeer ernstig. Hij zal zijn post binnen weinige dagen verlaten en eenige rustige maanden doorbrengen verwijderd van het Staats-Departement. Zijn vertrek uit Washington wordt beschouwd gelijk te staan met een verlaten van het land. President Castro zal geene mededeelingen meer doen aan het staatsdepartement door het orgaan van den Heer Veloz totdat dit Departement het ijs breekt met de betrekkingen weer met hem aan te knoopen.

In antwoord op een mogelijken oorlog op handelsgebied, die de Amerikaansche regeering zou willen aangaan, zal President Castro optreden met verbod van uitvoer van venezolaansche goederen naar Amerika.

WILLEMSTAD (Curaçao) 20 Juni.— Het bevel van den Gouverneur van het eiland, om heden door kanonschoten, om het half uur afgevuurd, tegelijk met de Amerikaansche kanoneerboot, de nagedachtenis van Grover Cleveland te eeren, wordt beschouwd als eene aanduiding, dat het Hollandsch Gouvernement met het Amerikaansche is overeengekomen gezamenlijk tegen Venezuela op te treden.

Vereenigde Staten moeten handelen.

Van al de Vreemde Mogendheden schijnt Amerika de eenige, die sterk genoeg staat, om Venezuela zijne verplichtingen onder het oog te houden met betrekking tot de pest, dewijl zij beiden onderteekenaars zijn van de sani aire overeenkomst van Washington, en dewijl Venezuela zijne verplichting niet is nagekomen; eene dier verplichtingen was, dat aan de Amerikaansche legatie moest worden meegedeeld de aanwezigheid der ziekte en de maatregelen daartegen genomen.

De Europeesche naties, die geen deel genomen hebben aan genoemde overkomst, konden dus met minder reden tusschen beiden komen, of men zou moeten aannemen, dat Venezuela eene internationale verplichting te vervullen had, omdat internationale belangen op het spel staan en de levens van vreemdelingen worden in gevaargebracht.

't Gouvernement hangt nu eenig en alleen af van de inkomsten der haven van Porto-Cabello en dat is de reden, waarom de gevallen van ziekte zooveel mogelijk worden verdonkeremaand. Caracas zonder vreemdelingen zou zoo eenzaam worden als centraal Africa. Telegrafische gemeenschap is er al sinds jaren niet meer, sedert Castro de draden van den Franschen Kabel doorsneed, tengevolge van een twist met die Maatschappij. Erger is het, dat er niet de minste hoop op een minnelijke schikking schijnt te bestaan. De handelsbelangen hebben daar mede onbeschrijfelijk veel geleden, daar men afgesloten is van de buitenlandsche markten.

Gaat de ziekte in Caracas voort, dan wordt het al meer en meer waarschijnlijk, dat Gastro zijne hoofdstad van Caracas naar Valencia zal verleggen, ofschoon die daad haast onbegrijpelijk en onuitvoerbaar vóórkomt.

Er loopt ook een gerucht, dat hij den spoorweg van Valencia naar Porto Cabello wil koopen van de eigenares, een Engelsche Maatschappij, die erg bloeit tengevolge van den dreigenden ondergang van den Spoorweg van La Guayra naar Caracas, die ook aan Engelsche Kapitalisten toebehoort.

HAITI.

TREURIGE TOESTANDEN. In deze onafhankelijke negerepubliek ziet het er op oogenblik alles behalve rooskleurig uit. Men herinnert zich nog wel het bloedbad eenige maanden geleden aangericht onder de beweerde revolutionnairen van de partij van generaal Firmin. En mag men de telegrammen van de „New-York Herald" gelooven, dan staat de republiek aan den vooravond van nieuwe geweldplegingen.

Want de verkiezingsstrijd is aangebroken, waarin voorzien moet worden in de vacature van de president, daar het mandaat van zeven jaar van den tegenwoordigen, Nord Alexis, binnen een paar maanden afloopt, indien al niet eerder door zijn dood, daar hij op het oogenblik tamelijk ernstig ziek is.

En men vreest, dat de strijd tusschen de verschillende candidaten, slechts met wapengeweld zal beslist worden. Daaronder vinden we generaal Célestin, minister van oorlog, generaal Coriou, die zich door zijn verregaande wreedheid onderscheidde tijdens den opstand van generaal Firmin, en generaal Turenne Jean Jilles, militair gouverneur van noordelijk Haïti.

Daarenboven vreest men den terugkeer van generaal Firmin, die uitgeweken naar New-York, bezig is daar kapitaal en wapenen bij elkaar te krijgen, om bij een voorkomende goede gelegenheid te Port-au-Prince te landen en er het sein te geven voor een nieuwen opstand. Daarbij wordt de toestand nog verergerd door de groote ellende en armoede van het Haïtiaansche volk, dat is uitgebuit door de gewetenlooze benden van politieke agitators die elkaar de macht betwisten, en door den achteruitgang van de waarde van het geld in dat land tot even 15 pct. van zijn nominale waarde.

Wat men vreesde is geschied. Volgens dezelfde methode, als een paar maanden geleden, wordt in Haiti de revolutie bewerkt. Men heeft zich niet beperkt zooals vroeger, tot de andere havensteden, maar is nu onmiddelijk begonnen met de hoofdstad Portua- Prince in brand te steken. De telegrammen dezer dagen alhier ontvangen melden, dat 6 á 700 huizen verbrand zijn; circa 6000 menschen zijn zonder huisvesting. Het arsenaal en het fort zijn door ontploffingen verwoest.

De nieuwe Sint Anna-kerk bleef tot dusverre gespaard, daar men een poging om deze in brand te steken onmiddelijk ontdekte en stuitte.

Een oude vrouw werd gearresteerd, terwijl zij bezig was, petroleum te gieten over de handelsgebouwen bij de reede gelegen.

De mariniers van den franschen kruiser *Chasseloup Laubat* doen goede diensten en hebben het College van den H. Aloysins van Gonzaga, met de omliggende huizen tegen den brand gevrijwaard en nu zich in dat College verschanst, omdat het juist midden in het brandpunt ligt. Uit vrees voor ongeregeldheden zijn alle magazijnen gesloten.

Drukker :
ALFREDO F. SINTIAGO